

Posudek na bakalářskou / magisterskou práci

školitelský posudek
 oponentský posudek

bakalářská práce
 magisterská práce

Autor: Eliška Ceralová

Název práce: Vliv betonových opevnění v biotopech bezlesí Krkonoš na druhovou diverzitu skalních nitrofilních a vápnomilných lišejníků

Vedoucí práce: RNDr. Josef Halda, Ph.D.

Oponent: Ing. Petr Uhlík, Muzeum Sokolov p.o. Karlovarského kraje, Zámecká 1, 356 01 Sokolov

Kritérium	zdůvodnění
Cíle a název práce	Stanoveným cílem DP je průzkum druhové diverzity lichenizovaných hub na betonových bunkrech v krkonošském bezlesí. Cíl je stanoven srozumitelně a jak terénní průzkum, tak i teoretická příprava autorky směřují v práci k jeho splnění. Převážná část obsahu DP je pokryta názvem práce. Do stanoveného cíle a názvu práce příliš nezapadají podkapitoly zabývající se epifytickými druhy lišejníků na lokalitách (kap. 4.6) a kapitola 2.3 zabývající se metodami ochrany staveb a památek před biodeteriorací.
Vlastní přínos a náročnost	Diplomová práce navazuje na autorčinu bakalářskou práci zabývající se diverzitou lišejníků na betonových opevněních v lesních biotopech. Betonové bunkry se podstatou svého materiálu významně se podílí na druhové rozmanitosti lichenoflóry v oblasti Krkonoš. Diplomová práce rozšířila poznatky uvedené v předchozí bakalářské práci autorky a je originálním tématem průzkumu krkonošské lichenoflóry. Náročnost výzkumu a zpracování výsledků odpovídá požadavkům na diplomovou práci.
Rešerše a zdroje	Rešeršní část práce je obsahem 2. kapitoly. Je zpracována detailně a využívá tuzemské i cizojazyčné zdroje. Autorka provedla rešerši publikací vztahujících se k vápnomilným druhům lišejníků v zájmové oblasti, která by mohla sloužit jako podklad pro její výzkum. Velmi podrobně a důkladně se pak zabývá betonem jako antropogenním substrátem, který je mj. kolonizován vápnomilnými druhy lichenizovaných hub a podrobně rozepisuje pozitiva i negativa tohoto procesu. Její text je důkladně podpořen zdroji – vesměs cizojazyčnou literaturou.
Metody	Metodika je přehledně rozepsána v samostatné kapitole (3). Podrobně byly rozepsány jednotlivé metody od vlastního terénního výzkumu, sběrů dat a metod determinace položek lišejníků, použití nomenklaturního zdroje a klíčů až po pomocné programy a metody pro vyhodnocení dat. Upřesnění způsobu a časového harmonogramu sběru dat nalezneme v kapitole 4. Výběr a použití metod odpovídá cíli DP. Použité metody sloužily k získání dostatečného množství informací, které jsou prezentovány v kapitole 4 (Výsledky). Kritérium rozdělení lokalit podle biotopů (kapitola 3 a dále) by mělo být podloženo citací literatury (např. Chytrý M., Kučera T., Kočí M., Grulich V. et Lustyk P. [eds.] (2010): Katalog biotopů České republiky. - AOPK ČR, Praha, vydání 2., 466 p.).
Výsledky, zpracování a prezentace dat	Výsledky terénního výzkumu jsou zpracovány v kapitole 4 a podrobně rozepsány v jednotlivých podkapitolách. Data jsou přehledně zpracována do grafů, výčtů a komentářů, v podkapitolách jsou uspořádána podle různých kritérií. Samostatné podkapitoly jsou věnovány výskytu saxikolních druhů na betonových opevněních (kap. 4.4) a na žule, která je přirozeným biotopem saxikolních lišejníků ve zkoumané oblasti (kap. 4.5). Pozornost je věnována i také dalším

	<p>aspektům ovlivňujícím výskyt lišejníků na betonových opevněních i na žulovém podkladu – oslunění, pH, teplotě, živinám a vlhkosti. Tyto podmínky jsou vyhodnocovány pomocí Ellenbergerových indikačních metod v samostatných grafech. V kapitole 4.7 jsou ve dvou grafech s komentáři k druhům rozřazeny lišejníky na betonových opevněních a na žulách podle kritérií červeného seznamu IUCN.</p> <p>Epifytické druhy (kap. 4.6) nejsou cílem DP, ale doplňují druhové spektrum lišejníků zkoumaných lokalit.</p> <p>V kapitole 4.7 (Červený seznam) jsou zbytečně duplicitně uváděny komentáře k ekologii druhů, které byly nalezeny na bunkrech a na okolní žule (<i>Lecidea plana</i>, <i>Lecanora cenisia</i>, <i>Cladonia deformis</i>).</p>
Diskuse a Závěr	<p>V kapitole Diskuze jsou výsledky vlastního průzkumu porovnány s výsledky prací vesměs zahraničních autorů zabývajících se tématem biodeteriorace stavebních materiálů na bázi betonu. Část diskuze je věnována srovnání výsledků této práce s výzkumem prováděným v rámci bakalářské práce autorky. V kapitole Závěr provedla autorka shrnutí přínosu práce: zvýšení druhové diverzity lišejníků vlivem antropogenní činnosti a zhodnotila její přínos k vlastnímu odbornému růstu.</p> <p>V kapitole Diskuze by měl být odkaz na vlastní bakalářskou práci, na kterou se odkazují i výsledky lichenologického průzkumu v textu kapitoly a tabulce přítomných druhů.</p>
Literatura	<p>Práce s literaturou je na dobré úrovni. Citace odpovídají pravidlům pro uvádění citací botanické literatury. Použitá literatura pokrývá všechna témata otevřená v DP. Excerptováno bylo 58 zdrojů, jednotlivé citace jsou uvedeny v seznamu literatury, kde jsou očíslovány. Převážně se jedná o články v odborných tuzemských i mezinárodních časopisech, ale využity a citovány jsou také internetové zdroje a databáze (např. 6, 21, 30), bakalářské práce (např. 33, 37), klíče a atlasy (např. 18, 31, 38, 57). Je excerptována současná i historická literatura vztahující se k zájmovému území jak od českých (např. 16, 17, 20, 22), tak i polských autorů (39).</p> <p>V seznamu literatury chybí v Úvodu a Závěru citované práce (Čermáková 2024, Bulíčková 2024). Vhodné by bylo uvést v seznamu literatury i vlastní bakalářskou práci, na kterou jsou odkazy v textu (např. kapitola Diskuze).</p>
Logika textu a formální úprava	<p>DP je přehledně členěna do kapitol a podkapitol a odstavců. Názvy kapitol a podkapitol povětšinou odpovídají textu, který je někde rozšířen nad rámec názvu kapitoly (např. 1.2, 2,2). Kapitola 2.3, přestože je zajímavá, nezapadá do tématu DP. Stylistická a gramatická úroveň je velmi dobrá, jen s ojedinělými překlepy (např. kap. 2.1, 2.2, 4.7) nebo interpunkčními odchylkami ve složitých souvětích (např. kap. 2.2). Celkově je text dobře čtivý, logicky navazující a pochopitelný.</p>
Otázky	<p>Otázka 1: Jaká je abundance (kvantita druhu na lokalitě / lokalitách) lišejníků na opevněních: nejběžnějších druhů (více než 40 nálezů), nejméně častých druhů (1 až 2 nálezy) a dvou zranitelných druhů (VU) lišejníků (<i>Brianaria lutulata</i> a <i>Porpidinia tumidula</i>)?</p> <p>Otázka 2: V kapitolách 4.4 v grafu č.2 a 4.7 v grafu č.1 uvádíte výskyt saxikolních druhů na betonových bunkrech. V grafech a v následných popisech jsou uvedeny mj. i acidofilní druhy (např. <i>Cladonia deformis</i>, <i>Lecanora cenisia</i>, <i>Cetraria islandica</i>, <i>Lecidea plana</i>). Jak hodnotíte jejich výskyt na cementovém podkladu a jaká je shoda nálezů acidofilních druhů na vápenatém a kyselém podkladu (bunkrech a žulových kamenech v okolí) na Vašich lokalitách?</p>
Výsledné hodnocení	<p>Diplomová práce je zpracována pečlivě, autorka uplatnila výsledky svého terénního výzkumu, znalosti určovacích i vyhodnocovacích metod i práce s literaturou. Práce splňuje požadavky kladené na diplomovou práci, proto ji doporučuji jako podklad k udělení titulu Mgr.</p>

Datum: 29.5.2024

Podpis:

